

Verbeterd management rond de kip

Wilma Wolters

De pluimveehouder heeft de beschikking over steeds meer data. Dat versnelt de fokkerij en kan de sector verduurzamen. Zo zal de koolstofvoetafdruk steeds verder dalen. Dat zegt Teun van de Braak, productmanager layers bij Hendrix Genetics, tijdens een bijeenkomst van de stuurgroep pluimvee van Agrivaknet.

Het hoogste aantal eieren van de eerste soort per opgehokte hen is het primaire doel bij de genetische selectie. De data waarop dit gebaseerd wordt, neemt almaar toe, denk aan bigdata, AI, MRI. Van de Braak: "Om het hoogste fokdoel te bereiken selecteren we op leefbaarheid, persistentie, optimale eigewichtcurve, eikwaliteit, gedrag en ook de CO₂-voetafdruk." De genetische vooruitgang resulteert in vlakke eigewichtcurves en een beter verenkleed, maar ook in hogere productie en langere cycli. Hendrix Genetics stelt nu 486 eieren per opgehokte hen te halen. "Dat kan in de toekomst duizend eieren worden", verwacht Van de Braak. Het fokprogramma van Hendrix Genetics draagt dus ook bij aan minder emissie. Zowel bruine als witte kippen zullen in 2030

minder dan 2.000 gram CO₂-eq per kilogram ei uitstoten, aldus Van de Braak. "Bruine kippen stoten dan 9,4 procent minder uit en witte 11,5 procent. Daarmee wordt het verschil in CO₂-voetafdruk tussen de bruine en witte leggen groter. Kippen die witte eieren leggen hebben nu eenmaal minder voer nodig en dus een lagere voetafdruk." Dat verklaart ook waarom de vraag toeneemt naar kippen die witte eieren leggen, in Nederland en Duitsland, maar ook in het Verenigd Koninkrijk en in Zuid-Amerika. Voor de familie Janssen, legpluimveehouders in Veulen (L), zou het omschakelen van kippen die bruine eieren leggen naar kippen die witte eieren leggen, nog een stap kunnen zijn om de CO₂-voetafdruk te beperken. Tijdens de bijeenkomst van Agrivaknet vertelde David Janssen over hun maatregelen om de voetafdruk te beperken. Ze hebben een voliëresysteem en een overdekte uitloop en een aanzienlijk deel van de bestanddelen van het voer is afkomstig uit een straal van 50 km rondom het bedrijf. Het voer bevat geen soja en de mest wordt niet verbrand maar uitgereden over het land.

■ Bruin of wit

Het verschil in CO₂-voetafdruk tussen witte en bruine kippen groeit. Foto: Noud Janssen

Juist vaccineren

Agrivaknet organiseerde ook een masterclass voor erfbedreders over vaccinatie en management bij legpluimvee. Tien adviseurs kwamen op 7 december naar diergeneesmiddelenbedrijf MSD in Boxmeer. Organisator Dineke Rietveld vertelt over het doel van de masterclass: "Er wordt veel gevaccineerd in de legpluimvee-sector, maar toch gaat er wel eens iets mis." Franny Pecher, pluimveedierenarts en technical manager poultry bij MSD vertelde de aanwezigen over de verschillende afweerlinies van de kip en hoe een vaccin daarop kan aanslaan. Het is niet altijd te achterhalen waarom dieren soms toch ziek worden terwijl je vaccineert. Maar Pecher adviseerde om in ieder geval goed te kijken naar de juiste dosering, de uitvoering van de vaccinatie en of alle dieren voldoende van het middel opnemen, of het middel goed bewaard wordt en of je het vaccin op de voorgeschreven manier aanmaakt. "En let ook op de gezondheidsstatus van de dieren. En check de waterkwaliteit, met name bij een vaccin dat je via het drinkwater toedient." Bart Stokvis van Poultry Vets sprak vervolgens over het beslisma. Hij vertelde dat hét standaard beslisma niet bestaat. "Je moet bijvoorbeeld rekening houden met de ziektestatus van een bedrijf en de soort vaccinatie: gaat het om booster of is het een eerste enting?" Het beslisma voor legpluimvee zit flink vol, met name in de opfokfase met soms wel vijf entingen tegelijk. Stokvis: "Het opstellen van een beslisma is een uitdaging. De geadviseerde periode tussen vaccins moet je daarbij zo goed mogelijk in acht nemen, maar kun je niet altijd halen. Soms moet je keuzes maken wat je wel vaccineert en wat niet – dat betekent risico's afwegen."

Taboer biedt een luisterend oor

Sinds maart 2023 bestaat Taboer, een loket dat elke boer en tuinder in Nederland op weg helpt als hij of zij het zelf (even) niet meer kan. Het initiatief van LTO Noord en Stichting Zorg om Boer en Tuinder (ZOB) wil het taboe doorbreken op praten over mentale problemen. Fije Visscher, bestuurder bij LTO Noord, legt uit: "Praten over mentale zorgen is niet makkelijk, veel boeren en tuinders zijn geen pratens. Dat maakt het in

onzekere tijden zoals nu wel lastig. Ze hebben het gevoel dat er een aanhoudende stroom ellende over hen wordt uitgestort. Het ontbreken van toekomstperspectief drukt dan extra. Gevoelens van boosheid, verdriet en onbegrip kunnen dan de kop opsteken. Aandacht voor de mentale kant van het ondernemerschap is dan ook belangrijk." Mentale problemen van boeren en tuinders spelen vaak niet alleen. Soms zijn er ook relatieproblemen, financiële problemen, is er werkstress of druk van familie bij bedrijfsovernames. Taboer biedt geen pasklare oplossingen, maar een luisterend oor en helpt bij het vinden van hulp. Visscher: "Veel bellers voelen het als een opluchting dat ze hun verhaal kwijt kunnen waar ze al zo lang mee worstelen."

Erfbedreder kan helpen

Erfbedreders merken volgens Visscher vaak als eerste veranderingen in gedrag of bedrijfsvoering die een signaal zijn van mentale problemen bij de boer of tuinder, denk aan het vermijden van contacten, bijeenkomsten en afspraken, het verwaarlozen van vee, stallen en erf, of bijvoorbeeld onregelmatige melktijden en het werk niet afkrijgen, het uitstellen van betalingen of investeringen, het verwaarlozen van zichzelf, of kinderen die minder vrolijk zijn of zich minder laten zien, uitspraken doen waarin uitzichtloosheid en machteloosheid doorklinkt. Ook kunnen ingrijpende gebeurtenissen als wet- en regelgeving, verlies van dierbaren of gezondheid mentale problemen oproepen. "Omdat erfbedreders een vertrouwensband hebben met de boer of tuinder, is voor hen de stap klein om dan het gesprek aan te gaan", denkt Visscher. "Het bespreekbaar maken van wat je opvalt en benoemen dat je ziet hoe moeilijk de boer of tuinder het heeft, kan hem of haar enorm opluchten. Het vermindert druk en ordent gedachten. Probeer niet te adviseren, trek geen conclusies en oordeel niet, maar laat hem of haar zijn of haar verhaal vertellen. Durf te vragen: hoe gaat het met jou?"

Agenda

Kennisevent emissiereductie

Het Poultry Expertise Centrum organiseert samen met Agrio en Agrivaknet een kennisbijeenkomst waarin actuele praktijkgerichte informatie wordt gegeven over emissiereductie in de veehouderij (kip, varken, geit, kalf).

Datum: woensdag 28 februari
Locatie: AERES Barneveld (auditorium en aula)

Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Studiedag Dierwaardig en Eendagskuikens

Studiedag WPSA in samenwerking met Agrivaknet.

Datum: donderdag 14 maart

Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Algemene Ledenvergadering Agrivaknet

Datum: woensdag 3 april

Meer informatie: www.agrivaknet.nl

Hét standaard beslisma bestaat niet